

Tillkännagivande av avtal mellan staten och Apoteket AB (publ) om bolagets verksamhet;

beslutat den 9 juli 2009.

Regeringen ger till kända följande.

Avtal mellan staten och Apoteket AB (publ) om bolagets verksamhet

Den 1 juli 2009 träder lagstiftningen för den omreglerade apoteksmarknaden i kraft. Apoteket AB (publ) ("Apoteket AB") har då inte längre ensamrätt att bedriva detaljhandel med läkemedel till konsument. Detaljhandel med läkemedel får från denna tidpunkt bedrivas även av andra aktörer som har fått Läkemedelsverkets tillstånd. Regeringen har i prop. 2008/09:145 *Omreglering av apoteksmarknaden* angivit som de övergripande målen för reformen att ge konsumenterna ökad tillgänglighet till läkemedel, bättre service och ett bättre tjänsteutbud samt låga läkemedelskostnader till nytta för konsumenten och det offentliga. Omregleringen bör också tillvarata apotekens bidrag till en förbättrad läkemedelsanvändning i kombination med de insatser som görs inom hälso- och sjukvården. För att uppnå dessa övergripande mål är regeringens målsättning, som angavs i prop. 2007/08:87 *Bildande av moderbolag för Apoteket AB samt vissa omstruktureringsåtgärder*, att skapa förutsättningar för en väl fungerande konkurrens på en omreglerad apoteksmarknad med beaktande av konkurrenssituationen på apoteks- och läkemedelsmarknaden i dess helhet, samt ett fortsatt statligt inflytande för att säkerställa en god läkemedelsförsörjning i hela landet.

Apoteket Omstrukturering AB ("OAB") är sedan juni 2008 under en övergångsperiod moderbolag till Apoteket AB. OAB ansvarar för att skapa förutsättningar för en väl fungerande konkurrens på en omreglerad apoteksmarknad bl.a. genom att leda och genomföra en omstrukturering av Apoteket AB genom försäljning av apotek och andra verksamheter som ägs av Apoteket AB. Vidare ska OAB säkerställa att konkurrensneutralitet och bästa möjliga förutsättningar för en avyttring upprätthålls i perioden fram till dess att övertagande av apotek och övriga verksamheter är genomfört. När OAB:s uppdrag är genomfört och förutsättningar för konkurrens på apoteksmarknaden har uppnåtts ska OAB avvecklas.

Som regeringen har angett i prop. 2007/08:87 kommer Apoteket AB att kvarstå som en central aktör på apoteksmarknaden, i statlig ägo. Apoteket AB ska ges förutsättningar att agera utifrån samma villkor som de nya

aktörerna på den konkurrensutsatta apoteksmarknaden och kan på så sätt bidra till mångfald på marknaden till gagn för konsumenterna. Inom ramen för en naturlig verksamhetsutveckling får Apoteket AB tillhandahålla varor och tjänster på apoteksmarknaden och bedriva därmed förenlig verksamhet. Statens ambition är att Apoteket AB ska vara en väl fungerande och konkurrenskraftig aktör på den nya apoteksmarknaden.

Staten och Apoteket AB (Bolaget) är överens om att reglera Bolagets verksamhet i följande nya

VERKSAMHETSAVTAL

1 Bolagets verksamhet

A. OAB ska endast ansvara för eller styra Bolagets verksamhet i den utsträckning det är nödvändigt för att genomföra omregleringen av apoteksmarknaden i enlighet med statens mål. Bolaget ansvarar för att de åtaganden för läkemedelsförsörjning m.m. som Bolaget har enligt detta verksamhetsavtal och gällande författningar fullgörs. Bolaget ska omedelbart underrätta staten om det finns risk för att någon åtgärd kan komma att innebära att Bolaget handlar i strid med för Bolaget gällande styrdokument eller annat regelverk.

Bestämmelserna i detta avtal ska i tillämpliga delar tillämpas även av Bolagets dotterbolag.

B. Bolaget ska, i enlighet med Läkemedelsverkets anvisningar, använda den nationella symbol för öppenvårdsapotek som Läkemedelsverket har tagit fram.

C. Bolaget ska medverka till ett säkert och miljöanpassat system för läkemedelsdestruktion avseende allmänhetens läkemedelsavfall.

D. Bolaget ska tillhandahålla dosdispensering i den utsträckning som det efterfrågas. Dosdispenseringstjänsten ska tillhandahållas alla öppenvårdsapotek på likvärdiga och icke-diskriminerande villkor.

2 Uppgifter som Bolaget ska utföra under en begränsad tid

Bolaget åtar sig att under den begränsade tid som anges i respektive punkt bedriva följande verksamheter.

A. Bolaget ska, från och med den 1 juli 2009 och fram till dess att av Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket ("TLV") beslutade föreskrifter om avgifter till Apotekens Service Aktiebolag har trätt i kraft, betala sådana avgifter enligt följande.

Efter fakturering från Apotekens Service Aktiebolag ska Bolaget betala en avgift om 2,21 kr för varje receptorderrad som avser:

- a) ett receptförskrivet läkemedel för människor,
- b) en förskriven vara som avses i 18 § 1 lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m.,

c) en förskrivna vara som avses i 18 § 2 eller 3 lagen om läkemedelsförmåner m.m. och som ingår i läkemedelsförmånerna, eller

d) en förskrivna vara som avses i 20 § lagen om läkemedelsförmåner m.m.

Med ”receptorderrad” avses expedierat läkemedel eller annan expedierad vara i en viss beredningsform, styrka, dos och mängd.

För läkemedel och andra varor som dosdispenserats ska Bolaget till Apotekens Service Aktiebolag betala en avgift om 2,21 kr per läkemedels- eller varuförpackning som förbrukats i dosdispenseringen.

Från den tidpunkt när av TLV beslutade föreskrifter om ovan nämnda avgifter har trätt i kraft ska Bolaget istället betala avgifter till Apotekens Service Aktiebolag i enlighet med de av TLV beslutade föreskrifterna.

B. Bolaget ska fram till den 1 oktober 2009 fortsätta att driva Giftinformationscentralen. Bolaget ska fram till den tidpunkten samverka med Läkemedelsverket för att organisera en övergång av verksamheten i Giftinformationscentralen till Läkemedelsverket.

C. Bolaget ska fram till den 1 januari 2010 tillhandahålla sådan receptblankett för särskilda läkemedel som har fastställts av Läkemedelsverket. Blanketten ska tillhandahållas i särskild nummerserie. Utlämnade blanketter ska kunna härledas till namngiven receptutfärdare eller ansvarig person på klinik eller dylikt.

D. Bolaget ska fram till den 1 juli 2010 ha ett nationellt ansvar för vaccinationsförsörjningen. Bolaget ska upprätthålla god försörjning av viktigare vacciner, nämligen sådana vacciner som ingår i Socialstyrelsens rekommendationer eller sådana där internationella krav på vaccination finns. Från och med den 1 juli 2010 ska Socialstyrelsen överta detta ansvar för vaccinationsförsörjningen.

E. Bolaget ska fram till den 1 juli 2010, efter rekvisition från vårdgivare, tillhandahålla läkemedel avsedda att vid behandlingstillfället lämnas ut i mindre antal doser för att täcka patientens behov till dess att läkemedlet kan expedieras från apotek (s.k. jourdoser).

F. Bolaget ska fram till den 1 juli 2010 på affärsmässiga grunder fullgöra uppgifter inom totalförsvarets läkemedelsförsörjning. Därefter ska tjänsterna upphandlas av Försvarmakten och andra berörda myndigheter.

G. Bolaget ska fram till den 1 juli 2010 fullgöra samma uppgifter som de myndigheter som har ett ansvar enligt 18 § förordningen (2006:942) om åtgärder för fredstida krishantering och höjd beredskap. Föreskrifterna i nämnda förordning som avser åtgärder vid och inför höjd beredskap ska därvid äga tillämpning. Från och med den 1 juli 2010 ska tjänsterna istället upphandlas av berörda myndigheter.

H. Bolaget ska fram till den 1 juli 2010 fortsatt bedriva forsknings- och utvecklingsarbete om läkemedelsanvändning och apoteksverksamhet.

SFS 2009:905

I. Alla apoteksaktörer har ett gemensamt ansvar för att tillhandahålla praktikplatser och för att ta fram lämpliga rutiner för detta. Bolaget ska fram till den 1 juli 2010 samordna fördelningen av praktikplatser för studerande till apotekare, receptarier och apotekstekniker samt för utländska farmaceuter som behöver praktik för att komplettera för svensk legitimation. Bolaget ska i samråd med övriga intressenter, t.ex. övriga apotek, universitet och högskolor, till den 1 mars 2010 ta fram förslag på hur detta kan lösas i framtiden.

J. De av Bolaget ägda särskilt utpekade apotek som före den 1 juli 2009 har hanterat beställningar av medicinska gaser ska fram till den 1 juli 2011, i likhet med sådana apotek som har förvärvats av andra aktörer, bistå övriga öppenvårdsapotek på marknaden med kompetens om medicinska gaser. Andra öppenvårdsapotek ska under denna övergångsperiod kunna kontakta något av dessa apotek som då ska bidra med sin kompetens vid hanteringen av medicinska gaser och tillhör till dessa. Tjänsten ska erbjudas alla öppenvårdsapotek på likvärdiga och icke-diskriminerande villkor.

K. Bolaget ska fram till den 1 juli 2012 bibehålla de apotek som kvarstår i Bolagets ägo efter att den av OAB administrerade försäljningsprocessen är avslutad. Inget av de befintliga apoteken får under denna tidsperiod läggas ner utan att från samma tidpunkt ersättas av något annat av Bolaget ägt apotek på orten.

L. Bolaget ska fram till den 1 juli 2012 behålla befintliga apoteksombud i den utsträckning det behövs för att upprätthålla en god läkemedelsförsörjning på orten. Mellan Bolagets apotek och apoteksombud ska upprättas en skriftlig överenskommelse för att säkerställa en säker förvaring, ett säkert tillhandahållande av läkemedel och att detta sker så att patientens integritetsskydd bibehålls.

Bolaget ansvarar för att varje apoteksombud inspekteras minst en gång per år. När ombudet tillhandahåller receptbelagda läkemedel som färdigställt på apotek ska uppgifter om möjligheter till kontakt med apoteket för eventuella frågor bifogas.

Apoteksombudet har rätt att sälja ett begränsat antal receptfria läkemedel som tillhandahålls av apoteket. Sortimentet beslutas av Bolaget i samråd med den lokala sjukvården.

M. Under den tid Apoteket Produktion & Laboratorier AB ("APL") kvarstår i Bolagets ägo åtar sig Bolaget att säkerställa att APL efter förfrågan från öppenvårdsapotek tillverkar och levererar förordnade extemporeläkemedel, lagerberedningar och APL:s rikslicensläkemedel. Priset för sådana läkemedel fastställs av TLV. Tjänsterna ska erbjudas alla aktörer på likvärdiga och icke-diskriminerande villkor.

3 Särredovisning

Den ersättning som Bolaget erhåller från staten för särskilda uppgifter som Bolaget utför får inte användas för att finansiera eller på annat sätt stödja konkurrensutsatt verksamhet. Sådan verksamhet ska därför särredovisas.

4 Vissa pensionsutfästelser

SFS 2009:905

Bolaget har i tidigare avtal mellan parterna förbundit sig att infria dels de pensionsutfästelser som grundar sig på bestämmelser som före utgången av år 1970 utfärdats av Kungl. Maj:t och som avser apoteksinnehavare och apoteksanställda samt deras efterlevande, dels statens pensionsåtagande enligt överenskommelsen den 17 september 1969 mellan staten och Apotekarso-cieteten. Dessa åtaganden ska ha fortsatt giltighet.

5 Upplysnings- och informationsplikt

Bolaget ska på begäran lämna regeringen eller annan som regeringen be-stämmer de upplysningar och handlingar som behövs för kontroll av att detta avtal följs. Bolaget ska därvid medverka till erforderlig insyn i Bolagets re-dovisning och redovisningsprinciper.

6 Giltighetstid

Detta avtal träder i kraft den 1 juli 2009 och ersätter avtalet av den 13 mars 2008. Det nu träffade avtalet gäller tills vidare med tre månaders ömsesidig uppsägningstid. Om det är nödvändigt med anledning av beslut av riksdagen kan avtalet i förtid sägas upp att upphöra vid den tidpunkt som ett sådant riksdagsbeslut kan föranleda.

7 Ändringar och tillägg

Ändringar och tillägg till detta avtal ska för att bli gällande vara skriftliga och undertecknade av bägge parter.

Detta avtal är upprättat i två likalydande exemplar, varav parterna tagit var sitt.

Stockholm den 30 juni 2009

För staten

För Apoteket AB (publ)

Lars Hedengran

Per Båtelson

Stefan Carlsson

Detta tillkännagivande ersätter tillkännagivandet (2008:129) av avtal mellan staten och Apoteket AB om bolagets verksamhet.

På regeringens vägnar

MARIA LARSSON

Jimmy Järvenpää
(Socialdepartementet)

